

VOLUME-1, ISSUE-5

OG'IZ BO'SHLIG'I FUNKSIYALARI

Toshkent tibbiyot akademiyasi Termiz filiali talabalari

Qushoqova Gulhayo Bahodir qizi

qushoqovagulhayo@gmail.com

Shomirzayev Asilbek Akrom o'g'li

Shoberdiyeva Sitara Shavkat qizi

Ashurova Lobar Olimjonovna

ashurovalobar2004@gmail.com

Annotatsiya: og'iz bo'shlig'i gigiyenik kasallik bo'lib og'iz bo'shlig'ida inson patogen bakteriyalarni yuqtirishi evaziga shakillanadi va tananing kasalligi va zaiflanishi kuzatiladi. Til osti qismida rivojlanadi.

Kalit so'zlar: Potogen, qattiq tanglay, og'iz bo'shlig'i, og'iz dahlizi, og'iz gigiyenasi, so'lak bezlari.

Og'iz bo'shlig'i — hazm yo'lining boshlang'ich bo'limi. Old va yon tomonlari luj bilan, yuqoridan yumshoq va qattiq tanglay, pastdan Og'iz bo'shlig'i tubi - til osti muskullari bilan chegaralangan. Og'iz bo'shlig'i orqa tomondan toq teshik-tomoq orqali halqum bo'shlig'iga tutashadi. Tishlar va milklar Og'iz bo'shlig'ini og'iz dahlizi (og'izga kiraverish) bilan asli Og'iz bo'shlig'iga ajratib turadi. Og'iz dahlizi og'iz teshigi orqali tashqi muhitga tutashadi. Og'iz yumilganda Og'iz bo'shlig'i torayadi va uni til to'ldirib turadi. So'lak bezlari Og'iz bo'shlig'i dahliziga ochiladi. Sog'lomlikni saqlash uchun og'iz gigiyenasini saqlash muhim ahamiyatga ega. Tishlarni toza saqlashdan tashqari, og'iz bo'shlig'ini gigiyena qoidalari og'iz kasalliklari va tish kasalliklarining paydo bo'lishining oldini olishi mumkin. Og'iz bo'shlig'i kasalliklarining aksariyati inson og'zida joylashgan patogen bakteriyalar faoliyati bilan bog'liq.

Agar odamning immun tizimi kuchli bo'lsa va unga qarshi tura oladigan bo'lsa, bakteriyalar sog'liqqa zarar etkazmaydi. Tananing kasalligi yoki zaiflashishi holatida patogen bakteriyalar ko'payishni boshlaydi va zararli ta'sir ko'rsatadi. Tish va tish go'shti sirtini bakterial yotqiziqlardan mexanik tozalash o'z vaqtida karies va periodontal to'qima kasalliklari rivojlanishining oldini olishga yordam beradi. Og'iz bo'shlig'ida nomaxsus himoya omillari (so'lak, shilliq va shilliq osti qavat hujayralarining to'siqlik xossalari) ham mavjud. So'lak tarkibida kuchli bakterio statik xususiyatga ega moddalar (lizotsim, fermentlar va boshqalar) bo'ladi.

og'iz - bu birinchi bo'limi inson Ovqat hazm qilish tizimi, oziq-ovqat mexanik va kimyoviy qayta ishlash boshlanadi. Bu yonoqlari, lablarini, osmon va til erga ichki qismlari uchun cheklangan.

Inson og'iz ikki qismga bo'linadi. Birinchi u orqa dan tishlari va milk va old lablari dan cheklangan og'iz bo'shlig'i, pol hisoblanadi. Ikkinchi - bir og'iz o'zi, yonoqlari, til, iborat so'lak bezlari va osmon.

Bu vazifa uchun inson tanasi, uning burnini taqdim etiladi, chunki, juda ahamiyatsiz og'zaki nafas funktsiyasi. Shunday bo'lsa-da, u bilan ketadi va u kislorod bilan o'pka to'ldirish zarur bo'lgan hollarda havo kiradi. Misol uchun, burun tiqilishi bo'lsa tufayli shamollash yoki jarohati yoki yuqori jismoniy yuklaydi. Shuningdek, og'iz bevosita nutq ishlab chiqarish bilan bog'liq. qayta tili va tishlari notiq tovushlar vokal arqonlari.

Sezgir funktsiyasi shilliq og'iz bo'shlig'i issiqlik, og'riq katta miqdorda bor, va oziq-ovqat xarid qilish paytida sodir bo'lishi mumkin noxush oqibatlar ehtimoli hisobot hissiy retseptorlari shaxsni tatib. issiq yoki o'tkir narsa og'zidan bilan aloqada, biz avtomatik ravishda

tupurib bo'lganingizda nima uchun, deb og'zidan shilliq inson tanasi uchun juda muhim bo'lgan oqsil va mineral birikmalar, so'rish imkoniyatiga ega. Bundan tashqari, bu ba'zi bir dori qaerda dastlabki yutilish hisoblanadi.

Og'iz bo'shlig'i gigiyenasi albatta, inson og'iz bo'shlig'i eng muhim vazifasi - **ovqat**. U taom va inson oshqozon-ichak traktida yanada kirib uchun uni tayyorlash uchun mas'ul bo'lgan. jarayonining mohiyati kamayadi va keyin so'lak mahsulotlar qoplab olgan va silliqlash keyinchalik Ovqat hazm qilish tizimi keyingi ulanishni o'tgan bir xamirni, shakllangan. Bu jarayonda, barcha asosiy ishtirokchisi - so'lak. Bu katta bezlari va bir qancha kichik bo'lgan uch juft tomonidan ishlab chiqarilmoqda. sohani yanada rivojlantirish uchun mo'rtlashishi va oziq-ovqat tayyorlash bo'yicha to'g'ridan-to'g'ri ta'sir so'lak oqsillar, turli tuzlar va suv, ham mavjudligi sabab og'iz bo'shlig'ida hazm jarayoni. Ko'rib turganimizdek, og'iz inson hazm qilish tizimining salomatligi uchun juda muhim ahamiyatga ega. Shuning uchun, og'iz bo'shlig'i har qanday kasallik butun tana salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Oshqozon-ichak trakti boshqa qismlarida nisbatan ancha yuqori bo'ladi bakteriyalar 160 o'rtasida va 300 xil turlari, inson og'iz uyda turli manbalarga ko'ra,. Bu suv, havo va oziq-ovqat bilan og'ziga tushib mikroorganizmlar, eng vaqtda ma'lum miqdorda yashash Aslida bilan izohlash mumkin. Bu shilliq hujayralar doimo qayta ishlab, unda og'zidan, doimiy mikroflora deb atalmish. Ushbu yangilash bajarilmasa, so'lak bakteriyalar o'z asosiy sonini o'ldirish mumkin emas. stomatit - Bu holda og'iz bo'shlig'i yallig'lanishi bor.

kasallik sabab mikroorganizmlar qanday qarab, u zamburug'li, infeksiya va herpes bo'linadi.

Og'iz bo'shlig'i yallig'lanishi sabab shaxsiy elementar qoidalariga rioya qilmaslik ham bo'lishi mumkin og'zaki gigiena, va ko'plab dori (antibiotik, kortikosteroid) salbiy ta'siri. oshqozon-ichak trakti va allergiya ta'siri kasalliklari, shuningdek, stomatit ko'rinishini olib kelishi mumkin.

Qizarish, yonib, og'riq, pufakchalar va yaralar, qiyinchilik bilanoq, qoplama - og'zidan yallig'lanishi vujudga kelishiga ishora barcha oyat-belgilar. Stomatit davolash uning yuzaga yo'lida bog'liq. patogen bir virus bo'lsa, virusga qarshi dorilar bakteriyalar bo'lsa, ishlatiladi - antibiotiklar. Stomatit ogohlantirgandan mexanik shilliq jarohat masalan zararli omil, tish parchani olish bilan davolash qilinadi. Bu jarayonda og'zaki antiseptik echimlar ishlab chiqarish.

Xulosa. Og'iz bo'shlig'i gigiyenasi tish, til, milk, og'iz bo'shlig'i shilliq qavatlari gigiyenasidan iborat. Turli dog'lar-u, tish toshlarisiz, emal qavati buzilmagan, tiniq va oq rangdagi, kariyeslarsiz tishlar, och pushti rangli, qonamaydigan milklar, yoqimsiz hidlar, stomatit, toshmalar va yaralardan xoli bo'lgan og'iz boshlig'i sog'lom sanaladi. Bola tug'ilganidan bir necha oy o'tib, sut tishlari chiqa boshlaydi. Ular odatda 20 tani tashkil qiladi. Doimiy tishlar esa 28 yoki 32 ta bo'ladi. Ba'zilarida aql tishlari chiqmasligi ham mumkin. Zamonaviy stomatologiyada 28 ta tish ham me'yorida hisoblanadi. Bola esini tanishni boshlashi bilan ota-onasi tish cho'tkasi yordamida yoki qo'lda tishlarini yuvishini o'rgatishi kerak. Tishlarga shakllanayotgan paytdanoq bo'ladigan e'tibor juda muhim.

Kuniga ikki mahal ertalab va kechqurun, ovqatlangandan keyin yuvish maqsadga muvofiq. Aslida juda oddiy va ajralmas kundalik ehtiyojimizga aylanishi kerak bo'lgan bu qoidaga amal qilmaydigan, tishlarini faqat bir mahal yuvadigan yoki umuman yuvmaydiganlar ham talaygina.

Ayrimlar bu qoidaga noto'g'ri amal qiladi. Nonushtadan oldin tishlarini yuvishadi-da, shu bilan kunini davom ettirib ketishadi. Ertalab turganda tishlarni yuvish yomon emas. Kimdir estetika uchun, yana kimdir o'ziga qulay bo'lganidan bu tanlovni qilar. Ammo ovqatlangandan

keyin yuvish tish asoslariga kirib qoladigan turli qoldiqlarni olib tashlashga yordam beradi. Tishda ovqat qoldiqlari qolib ketishi esa kariyesdan boshlanadigan turli tish kasalliklariga olib keladi.

Tish cho'tkasi yoshga va har bir shaxsning og'iz bo'shlig'i shilliq pardasi, tishlarining holatiga qarab tanlangani ma'qul.

Odatda o'rtacha qattiqlikdagi tish cho'tkalari tavsiya etiladi. Milk va tishlarida muammosi borlar esa bu tanlovda stomatolog maslahatidan foydalangani ma'qul.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Асфандиёров Ж. М. и др. СОСТОЯНИМ (МОРДОЛОГИЯ) ЖЕЛЕЬНИХ ПУЗУРЯ, ДЕЛЬНЫХ СФИНИ ТЕРОВ ПРИ ВЫСОНОЙ НИШЕЧНАЙ НЕПРОХОДИМОСТ В ДУОДЕНАЛЬНОМ ПЕРЕХОДУ //International Bulletin of Medical Sciences and Clinical Research. – 2023. – Т. 3. – №. 4. – С. 50-52.
2. Asfandiyorov J. et al. QON. QONNING SHAKLLI ELEMENTLARI. ERITROTSITLAR. ERITROTSITLARNING ORGANIZMDAGI AHAMIYATI HAMDA ERITROTSITLARGA BOG'LIQ BO'LGAN KASALLIKLAR //Models and methods in modern science. – 2022. – Т. 1. – №. 15. – С. 132-135.
3. Asfandiyorov J. et al. Jigar immuniteti va uning inson sog'lig'i uchun ahamiyati //Solution of social problems in management and economy. – 2022. – Т. 1. – №. 4. – С. 17-19.
4. Asfandiyorov J. et al. ADENOKARSINOMA KASALLIGINING UMUMIY XUSUSIYATLARI XUSUSIDA //Current approaches and new research in modern sciences. – 2022. – Т. 1. – №. 4. – С. 70-72.
5. Turdimuratov B. et al. O 'ZBEKISTONDA TIBBIYOT SOHASINI RAQAMLASHTIRISH //Международная конференция академических наук. – 2022. – Т. 1. – №. 29. – С. 25-27.
6. Asfandiyorov J. et al. PILONEFRIT KASALLIGI VA U KELTIRIB CHIQARGAN OQIBATLAR XUSUSIDA BA'ZI MULOHAZALAR //Академические исследования в современной науке. – 2022. – Т. 1. – №. 15. – С. 55-57.
7. Choriyeva Z. et al. QANDLI DIABET KASALLIGI HAQIDA MA'LUMOT. QANDLI DIABET KASALLIGINING KELIB CHIQISHI HAMDA USHBU KASALLIKDA KO 'RILADIGAN CHORA TADBIRLAR //Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences. – 2022. – Т. 1. – №. 4. – С. 96-99.
8. Raxmon o'g'li A. M. et al. YURAK FIZIOLOGOYASI, YURAK AVTMATIYASI, ELEKTRAKARDIAGRAMMA //SUSTAINABILITY OF EDUCATION, SOCIO-ECONOMIC SCIENCE THEORY. – 2022. – Т. 1. – №. 4. – С. 4-8.
9. Mirzaali o'g'li A. J. et al. OXIRGI MIYA, UNING YOSHGA QARAB O'ZGARISHI. PLASHNING RELEFI. OXIRGI MIYANING OQ MODDASI. BAZAL O'ZAKLAR //PEDAGOG. – 2022. – Т. 5. – №. 6. – С. 319-326.
10. Tashboltayevna A. S. et al. STUDY OF SEASONAL BIOLOGICAL BACTERIAL INTESTINAL INFECTIONS IN THE EXAMPLE OF ESHERICHIA //Journal of Universal Science Research. – 2023. – Т. 1. – №. 3. – С. 110-115.